

Wymagania na poszczególne oceny w klasie 7

Dokument utworzony na bazie podstawy programowej oraz programu nauczania „Świat w słowach i obrazach. Gramatyka i stylistyka” wydawnictwa WSiP na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 11 w Warszawie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który prezentuje wysoki poziom wiedzy. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie. Potrafi analizować i interpretować dzieła plastyczne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Jest odczytany, zna i interpretuje różne teksty kultury.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych. Nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- odtwarza treść omawianych utworów oraz ich temat;
- rozpoznaje pojęcia, środki poetyckie i gatunki literackie: bajka, satyra, ballada, powieść, opowiadanie, nowela, fraszka, puenta, apostrofa, pytanie retoryczne, antyteza, sentencja, epitet, uosobienie, pytanie retoryczne, kino, film, telewizja, paradoks, epilog, świat przedstawiony, narrator, ironia, piosenka, wątek, fikcja, liryka bezpośrednia, liryka pośrednia, monolog liryczny, powieść i jej odmiany, streszczenie, tragiczny, tragizm, tragedia, dramat, liryka, epika, apostrofa, motyw, metafora, aprobaty, dezaprobaty, negacja, prowokacja, fabuła, akcja, adaptacja filmowa, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), prasa, gazeta, czasopismo, neologizm;
- rozpoznaje formę redakcyjną – hasło encyklopedyczne;
- podaje różnice między liryką a epiką;
- odróżnia osobę mówiącą od autora;
- określa osobę mówiącą w wierszu i wskazuje fragmenty, w których się ujawnia;
- określa tematykę utworu, nastrój;
- określa osobę mówiącą i adresata wypowiedzi w wierszach;
- próbuje określić główną myśl wiersza;
- prezentuje narratora;
- streszcza fabułę powieści;
- dostrzega motyw winy i kary oraz wędrówki;
- wskazuje w tekście elementy realistyczne i fantastyczne;
- czyta cicho ze zrozumieniem, wyszukując potrzebne informacje w tym cytaty;
- zna i stosuje wiadomości dotyczące Biblii z klas 4–6;
- komentuje tytuł dzieła
- zadaje pytania do czytanego tekstu;
- czyta utwór głośno i wyraźnie;
- opisuje bohaterów lirycznych i epickich;
- określa miejsce i czas sytuacji prezentowanej w tekście;
- opowiada o zdarzeniach ukazanych w tekście;
- wymienia w kolejności najważniejsze wydarzenia;
- wymienia i ogólnie omawia elementy świata przedstawionego;

- wymienia bohaterów, wstępnie ich charakteryzuje;
- opowiada historię bohatera literackiego;
- wskazuje fragmenty ujawniające obecność narratora oraz zawierające poglądy bohaterów;
- cytuje fragmenty zawierające opinię narratora o bohaterze;
- wskazuje w fabule elementy realistyczne i nierealistyczne;
- wskazuje w tekście wypowiedzi narratora;
- potrafi odróżnić opis od opowiadania;
- wskazuje wstęp, punkt kulminacyjny i zakończenie utworu;
- określa tematykę i problematykę utworu;
- dzieli bohaterów na głównych, drugoplanowych i epizodycznych;
- przedstawia losy głównych bohaterów powieści;

II semestr:

- odróżnia tekst biograficzny od autobiografii;
- odróżnia tekst informacyjny od oceniającego;
- zna nazwy podstawowych gatunków tekstów informacyjnych;
- wymienia przykłady adaptacji filmowych;
- rozumie podstawowe pojęcia związane z kinem;
- wymienia podstawowe gatunki filmowe;
- odróżnia film fabularny od dokumentalnego;
- łączy termin *inscenizacja* z reżyserem i przedstawieniem;
- posługuje się słownictwem związanym z teatrem;
- wymienia podstawowe znaki teatralne;
- rozumie znaczenie scenografii i rekwizytów w przedstawieniu teatralnym;
- odczytuje informacje przekazywane za pomocą mimiki
- bierze udział w inscenizacji;
- odróżnia różne rodzaje komizmu ;
- posługuje się słownictwem związanym z dramatem jako rodzajem literackim;
- wskazuje w tekście elementy komizmu;
- czyta cicho, wyszukując w tekście najważniejsze informacje;
- określa związek między aktorem a widzem;
- stosuje w wypowiedziach słownictwo związane z teatrem;
- opisuje sytuacje przedstawione na obrazach ;
- wylicza elementy przedstawione na obrazie;
- wypowiada się na temat obrazu;
- opisuje kolorystykę dzieła;
- rozumie, na czym polega przenośny / symboliczny charakter motywu;
- potrafi wskazać korzyści i zagrożenia płynące z Internetu.

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- wymienia różne sposoby komunikowania się ludzi;
- rozumie, czym jest grzeczność językowa (etykieta językowa) ;
- zwraca uwagę na rolę nadawcy i odbiorcy w procesie komunikacji językowej;
- wymienia wybrane współczesne środki przekazywania informacji;
- odróżnia informację od opinii;
- rozpoznaje cytaty w tekście;
- odróżnia czasownik od innych części mowy oraz jego formy: osoby, liczby, czasy, rodzaje, tryby;

- odróżnia formy osobowe czasownika od nieosobowych;
- przekształca stronę czynną na bierną i odwrotnie;
- odróżnia imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe od innych form czasownika;
- klasyfikuje imiesłowy przymiotnikowe jako nieosobowe formy czasownika, oznaczające czynność i odpowiadające na pytania przymiotnika, odmienia je przez przypadki, liczby i rodzaje ;
- klasyfikuje imiesłowy przysłówkowe jako nieosobowe, nieodmienne formy czasownika;
- tworzy imiesłowy przysłówkowe, uwzględniając zasady pisowni;
- rozpoznaje zdania współrzędnie i podrzędnie złożone, odróżnia je od siebie;
- umie zadać pytanie o zdanie podrzędne;
- stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych różne typy zdań złożonych;
- rozróżnia części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik);
- rozróżnia orzeczenia czasownikowe i imienne;
- rozróżnia zdanie i równoważnik zdania;
- tworzy równoważniki zdań;
- rozpoznaje w tekście imiesłowy równoważnik zdania;
- rozumie budowę wypowiedzenia wielokrotnie złożonego;
- potrafi wskazać w tekście tego typu wypowiedzenia;
- zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych

II semestr:

- wie, na czym polega znaczenie języka ogólnopolskiego;
- wymienia różne odmiany języka;
- zna podział polszczyzny na język oficjalny i nieoficjalny (potoczny);
- wie, w jakich sytuacjach należy posługiwać się polszczyzną wzorcową;
- wyodrębnia w wyrazie pochodnym podstawę słowotwórczą i formant (typowe przykłady);
- rozróżnia rodzaje formantów słowotwórczych: przyrostek, przedrostek;
- tworzy wyrazy pochodne od podstawowych przez dodawanie przyrostków i przedrostków;
- wskazuje wyrazy podstawowe do pochodnych;
- rozpoznaje wyrazy słowotwórczo niepodzielne
- tworzy – według wzoru – łańcuch wyrazów podstawowych i pochodnych;
- uzupełnia wykres rodziny wyrazów;
- wyodrębnia rdzeń w rodzinie wyrazów;
- podaje wyrazy podstawowe, stanowiące podstawę do utworzenia wyrazów złożonych;
- prawidłowo odmienia skróty;
- adresuje listy, poprawnie używając skrótów
- prawidłowo odmienia skrótowce;
- rozróżnia grupy skrótowców: literowce, głoskowce, sylabowce, skrótowce mieszane
- przekształca według podanego wzoru mowę niezależną na zależną i odwrotnie
- wydobywa z tekstu wskazane informacje, cytuje.

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- formułuje proste opinie na temat przeczytanego tekstu, podkreślając, że mówi we własnym imieniu;
- podejmuje próbę udziału w dyskusji;
- formułuje swoje sądy
- redaguje krótką notatkę na wskazany temat

- zbiera argumenty do wypowiedzi argumentacyjnej na wskazany temat
- używa pojęć: *teza, argument, wniosek*;
- rozpoznaje rozprawkę wśród innych form wypowiedzi;
- rozróżnia tezę, argument, wniosek;
- formułuje tezę, gromadzi argumenty i pod kierunkiem nauczyciela układa rozprawkę;
- redaguje sprawozdanie lub raport sporządzony w punktach;
- tworzy na podstawie komiksu opowiadanie z zachowaniem podstawowych części kompozycyjnych;

II semestr:

- układa notatkę prasową ;
- stosuje słownictwo wartościujące;
- odróżnia fakty od opinii;
- redaguje tekst recenzji ;
- opowiada fabułę utworu;
- sporządza w punktach plan wydarzeń;
- układa list w imieniu bohatera literackiego;
- formułuje wypowiedź na temat przeczytanego tekstu;
- opisuje obraz;
- redaguje wzmiankę, zapowiedź sprawozdanie .

Wymagania na ocenę dostateczną obejmują te na ocenę dopuszczającą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- w wypowiedziach odwołuje się do lektur szkolnych;
- wyjaśnia, czym jest: przerzutnia, mit, mitologia, inscenizacja, tekst główny, tekst poboczny, fraszka, puenta, apostrofa, pytanie retoryczne, antyteza, tren, fabuła, opis, opowiadanie, porównanie, aforyzm, paradoks, apostrofa; wskazuje cechy lub przykłady w teksach, adaptacja filmowa, kino, film, telewizja;
- zna treść biblijnej opowieści o stworzeniu człowieka;
- czyta głośno, dokonując interpretacji;
- podaje cechy osoby mówiącej i uzasadnia je cytatami;
- określa tematykę utworu;
- charakteryzuje sytuację liryczną;
- rozróżnia rymy dokładne i niedokładne, żeńskie i męskie;
- charakteryzuje sytuację liryczną;
- opowiada o świecie przedstawionym w wierszu;
- potrafi wskazać i nazwać środki poetyckie w tekście;
- wskazuje adresatów wypowiedzi lirycznych;
- wskazuje i omawia cytaty ,uzasadniające sformułowanie tematu ,wypowiedzi osoby mówiącej w tekście;
- wyodrębnia i omawia obrazy poetyckie;
- wskazuje zastosowane w utworze środki poetyckie;
- charakteryzuje podmiot liryczny i adresata wiersza, określa relację między nimi;
- dostrzega ironiczny charakter wypowiedzi poetyckiej;
- odtwarza podstawowe informacje na temat autora i dzieła;
- charakteryzuje wygląd poszczególnych elementów obrazu;

- nazywa uczucia postaci przedstawionych na obrazie;
- wyjaśnia znaczenie poszczególnych elementów dzieła;
- wyjaśnia znaczenie podstawowego słownictwa związanego z teatrem;
- zestawia elementy realistyczne i fantastyczne;
- zauważa w tekście motywy symboliczne;
- wypowiada tekst z odpowiednią intonacją;
- odczytuje myśli zawarte w omawianych utworach;
- nazywa rodzaje komizmu ;
- wskazuje w tekście różne typy komizmu;

II semestr:

- charakteryzuje związki opery i spektaklu baletowego z przedstawieniem teatralnym;
- wskazuje różnice między klasycznym przedstawieniem teatralnym a pantomimą;
- czyta głośno, dokonując interpretacji.
- wskazuje przyczyny powstawania adaptacji filmowych;
- wymienia główne fakty z historii filmu;
- charakteryzuje podstawowe gatunki filmowe;
- wymienia podstawowe elementy składowe filmu;
- określa rodzaj narracji i typ narratora;
- krótko streszcza przebieg wydarzeń;
- określa elementy świata przedstawionego, odwołując się do tekstu;
- wylicza korzyści i zagrożenia płynące z Internetu;
- wyjaśnia frazeologizmy, wywodzące się z mitologii;
- określa przeżycia, stany emocjonalne bohatera;
- omawia kompozycję utworu;
- określa najważniejszą myśl utworu;
- samodzielnie wyszukuje informacje, dobiera cytaty;
- dzieli bohaterów na pierwszoplanowych i drugoplanowych;
- porównuje postawy życiowe wybranych bohaterów;
- wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z liryką, epiką i dramatem;
- wymienia postacie detektywów z literatury i filmu
- określa relacje między poszczególnymi elementami obrazu;
- określa nastrój utworu, przywołując właściwe cytaty z tekstu;
- ocenia wartości estetyczne przywołanych tekstów kultury;
- charakteryzuje narratora, odnosząc się do używanego przezeń języka;
- rozpoznaje sytuacje emocjonalne i wartości życiowe innych bohaterów;
- wskazuje przykłady wpływu sił spoza świata ludzkiego na los bohaterów w tekstach;
- rozpoznaje w tekście motywy o znaczeniu przenośnym i symbolicznym;
- analizuje kompozycję utworów, dostrzega części kompozycyjne;
- porządkuje najważniejsze wydarzenia utworu;
- omawia związki elementów realistycznych i nierealistycznych.

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- określa język jako system znaków;
- wyjaśnia, jaką funkcję pełni język ciała w przekazywaniu informacji;
- potrafi wskazać niezbędne elementy procesu komunikacji;
- wymienia wynalazki techniczne XX wieku określane mianem rewolucji audiowizualnej;

- wyjaśnia różnicę między transmisją a interakcją;
- wyjaśnia pochodzenie niektórych terminów komputerowych;
- określa rodzaje wypowiedzi ze względu na cel;
- definiuje pojęcie: grzeczność językowa;
- wie, jakie zasady obowiązują dyskutantów;
- zna zasady poprawnego cytowania;
- rozpoznaje czasownik, określa i tworzy formy osoby, liczby, czasy, rodzaje i tryby;
- nazywa nieosobowe formy czasownika;
- poprawnie zapisuje zakończenia czasowników w czasie przeszłym i bezokoliczników;
- rozróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie;
- rozróżnia i tworzy imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne;
- przekształca konstrukcje z osobową formą czasownika w konstrukcje z imiesłowem przymiotnikowym i na odwrót;
- rozróżnia i tworzy imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie;
- przekształca konstrukcje z osobową formą czasownika na konstrukcje z imiesłowem przysłówkowym i na odwrót;
- korzysta ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych, wyrazów obcych, ortograficznego, kultury antycznej, poprawnej polszczyzny;
- odróżnia tezę od hipotezy;
- gromadzi słownictwo pozwalające na wyrażenie własnego stanowiska;
- przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone;
- układa zdania złożone współrzędnie lub podrzędnie;
- zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniach złożonych
- zamienia pary zdań pojedynczych na wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania;
- przekształca zdania złożone podrzędnie i współrzędnie w zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania i odwrotnie;
- sporządza wykresy zdań;
- znajduje błędy składniowe w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania;
- zna zasady interpunkcji w wypowiedzeniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania;
- analizuje budowę wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;
- wyodrębnia w nich wypowiedzenia składowe;
- zna i na ogół stosuje zasady interpunkcji w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych ;

II semestr:

- odróżnia informację od komentarza;
- wskazuje teksty należące do literatury faktu ;
- rozpoznaje odmiany środowiskowe języka;
- wyjaśnia związek doboru środków językowych z sytuacją wypowiedzi i osobą adresata;
- zna pojęcie kultura języka;
- zna i na ogół stosuje zasady interpunkcyjne i ortograficzne, dotyczące zapisu mowy niezależnej;
- przekształca bajkę, zamieniając mowę niezależną na zależną;
- wskazuje w wyrazach oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe;
- poprawnie zapisuje wyrazy , zawierające w sobie oboczności spółgłoskowe i samogłoskowe;
- zapisuje oboczności rdzenia;
- rozróżnia wyrazy pokrewne i bliskoznaczne;
- tworzy zestawienia, złożenia i zrosty od podanych wyrazów podstawowych;
- zna zasady pisowni złożzeń (z łącznikiem i bez niego);
- zapisuje i odczytuje często stosowane skróty;

- zna zasady odmiany skrótów;
- zna zasady interpunkcyjne zapisu skrótów;
- projektuje wizytówki, stosując w zapisie skróty
- zapisuje i odczytuje często stosowane skrótowce;
- zna zasady odmiany skrótowców;
- zna zasady ortograficzne zapisu skrótowców
- wyjaśnia istotę manipulacji;
- omawia podstawowe gatunki tekstów informacyjnych.

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- wyraża emocje za pomocą znaków pozawerbalnych;
- pisze krótki tekst argumentacyjny;
- opracowuje oś czasu z opisem;
- wyraża własne zdanie i je uzasadnia;
- układa zdania złożone, w których do opinii dodaje wstępny argument;
- w formułowanych sądach potrafi zaznaczyć brak stanowczości;
- bierze udział w dyskusji;
- streszcza omawiany utwór;
- potrafi wykorzystać cytaty w wypowiedzi pisemnej;
- zbiera argumenty do wypowiedzi argumentacyjnej na wskazany temat ;
- redaguje rozprawkę, stosując właściwy porządek treści ;
- projektuje scenografię do utworu dramatycznego;
- bierze czynny udział w inscenizacji utworu;
- formułuje hipotezę interpretacyjną, wykorzystując podane opinie;
- układa tekst życzeń świątecznych, przestrzega wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi;
- tworzy opowiadanie przygodowe;
- formułuje tezę i zbiera argumenty na jej poparcie;
- tworzy opowiadanie z elementami opisu ;

II semestr:

- układa notatkę prasową, zachowując wszystkie wymogi tego rodzaju wypowiedzi;
- używa synonimów, aby uniknąć powtórzeń;
- odróżnia relację o zdarzeniach od innych form wypowiedzi;
- przedstawia własne zdanie na podany temat;
- ocenia książkę, odwołując się do cytatów;
- układa epilog;
- formułuje pouczenia dla bohatera;
- opowiada o wydarzeniach z punktu widzenia postaci drugoplanowej;
- pisze opowiadanie na wskazany temat, poprawnie zapisując mowę niezależną ;
- rozwija sens wybranej sentencji w formie kilkudzaniowej wypowiedzi;
- układa w imieniu bohatera literackiego list, zawierający fragmenty o charakterze opisowym ;
- redaguje kilkudzaniowy komentarz na wskazany temat;
- wypowiada się na wskazany temat, uzasadnia swoje stanowisko ;
- redaguje charakterystykę z wykorzystaniem elementów gwary ludowej ;
- skraca zdania, zastępując wyrazy i zwroty szczegółowe wyrazami o znaczeniu ogólnym;
- wykorzystuje w streszczeniu wyrazy o znaczeniu ogólnym;
- redaguje wzmiankę, zapowiedź, sprawozdanie, zachowując wszystkie cechy tych form;
- stosuje wybrane formy przekształcania tekstu.

Wymagania na ocenę dobrą obejmują te na ocenę dostateczną oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- nazywa stany emocjonalne osoby mówiącej w wierszu;
- wskazuje poznane środki poetyckie;
- charakteryzuje rolę poezji w czasach antycznych;
- wyjaśnia symboliczne znaczenie kolorów;
- wyjaśnia różnice w pojmowaniu funkcji i roli osoby mówiącej i autora;
- analizuje kompozycję utworu: wyjaśnia sens podziału na strofy, dostrzega podział na dwie części kompozycyjne;
- określa funkcję zastosowanych w wierszu środków poetyckich;
- charakteryzuje podmiot liryczny i adresata wiersza;
- wskazuje i odczytuje symbole i motywy biblijne występujące w tekstach kultury;
- omawia walory estetyczne przywołanych tekstów
- formułuje instrukcję dotyczącą analizy obrazu;
- określa zasady kompozycji dzieła;
- wyjaśnia sens obrazu, korzystając z informacji w podręczniku;
- wie, na czym polega technika fresku;
- wskazuje elementy i motywy o charakterze symbolicznym;
- opisuje obraz z wykorzystaniem słownictwa związanego z językiem malarstwa;
- omawia kompozycję obrazu;
- rozumie, czym są prawda historyczna, fikcja literacka, fantastyka, ironia, paradoks, puenta, aforyzm, antyteza;
- czyta głośno, dokonując interpretacji;
- omawia problematykę utworu, wynikającą z charakterystyki głównego bohatera;
- opisuje relacje, zachodzące między przedstawionymi postaciami;
- interpretuje występujące w zakończeniu utworu zdania o charakterze sentencji lub morału;

II semestr:

- dokonuje selekcji informacji z całości tekstu, porządkuje je;
- omawia sposób komponowania wydarzeń w utworze;
- dostrzega motywy, omawia ich funkcję w tekście;
- zna słownictwo związane z filmem i teatrem, wyjaśnia jego znaczenie;
- określa rolę tekstu głównego i tekstu pobocznego;
- określa rolę poszczególnych znaków teatralnych;
- rozumie znaczenie pauzy w wypowiedzi teatralnej
- samodzielnie wyjaśnia znaczenie pojęcia komizm;
- charakteryzuje różne rodzaje komizmu
- wymienia nazwiska i dokonania wybranych twórców związanych z powstaniem i rozwojem filmu;
- wymienia wynalazki techniczne XX w. określane mianem rewolucji audiowizualnej;
- rozpoznaje cechy podstawowych gatunków filmowych w konkretnych dziełach filmowych;
- wskazuje konsekwencje artystyczne wyboru poszczególnych środków filmowych;
- zna najważniejsze fakty z historii prasy;
- wylicza korzyści i zagrożenia związane z grami komputerowymi.

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- odróżnia znaki umowne i naturalne;
- wskazuje różne aspekty komunikacji niewerbalnej;
- charakteryzuje składniki aktu komunikacji językowej;
- wyjaśnia, na czym polega kompetencja językowa;
- charakteryzuje współczesne środki przekazywania informacji;
- omawia przykład zastosowania techniki cyfrowej;
- uzasadnia stwierdzenie, że internauta może być jednocześnie nadawcą i odbiorcą informacji;
- odczytuje z tekstu intencję wypowiedzi;
- zna i stosuje zasady etykiety językowej;
- wskazuje w tekście fragmenty pisane stylem naukowym oraz mające charakter poetycki;
- kwalifikuje tekst jako popularnonaukowy i uzasadnia swoje zdanie
- poprawnie stosuje nieregularne formy czasowników;
- świadomie stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych nieosobowe formy czasownika;
- zna kryterium podziału imiesłówów przymiotnikowych na czynne i bierne;
- stosuje imiesłów przymiotnikowy w funkcji przydawki lub orzecznika ;
- zna kryterium podziału imiesłówów przysłówkowych na współczesne i uprzednie;
- stosuje imiesłowy przysłówkowe w funkcji okolicznika;
- wyjaśnia znaczenie pojęć: teza, hipoteza, argument, kontrargument, wniosek;
- wymienia cechy rozprawki jako formy wypowiedzi;
- wyjaśnia różne znaczenia wyrazów o takim samym brzmieniu bez podanego kontekstu i układu z homonimami zdania ,wykazujące różnicę znaczeń ;
- rozpoznaje sposoby zespolenia poszczególnych typów zdań;
- świadomie używa różnych wskaźników zespolenia;
- prawidłowo stosuje zasady interpunkcji;
- wyjaśnia pojęcia: imiesłowowy równoważnik zdania, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, formant, parafraza słowotwórcza;
- układa zdania do wykresów;
- zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcji w wypowiedzeniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania ;
- sporządza wykresy wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;
- układa – według podanego wzoru – wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcji w tego rodzaju wypowiedzeniach;

II semestr:

- realizuje doświadczenie językowe wykazujące różnicę między bezstronną, obiektywną informacją a ukrytym w niej komentarzem;
- wskazuje przyczyny zróżnicowania języka;
- definiuje pojęcie kultura języka;
- charakteryzuje nadawcę komunikatu na podstawie języka;
- potrafi wyjaśnić, czym charakteryzują się mowa zależna i niezależna;
- stosuje poprawny zapis mowy niezależnej;
- określa funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej
- wyodrębnia w wyrazie pochodnym podstawę słowotwórczą i formant
- wyjaśnia znaczenie pojęć: rodzina wyrazów, rdzeń, rdzeń oboczny, wyraz pokrewny, wyraz złożony;
- tworzy wyrazy pokrewne do podanego wyrazu
- omawia kryteria podziału wyrazów złożonych;

- rozróżnia wyrazy niepodzielne i podzielne słowotwórczo, a wśród nich złożenia, zestawienia i zrosty;
- zna i poprawnie stosuje zasady pisowni złożzeń (z łącznikiem i bez niego)
- wyjaśnia znaczenie terminu :skrót;
- zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcyjne zapisu skrótów;
- wyjaśnia znaczenie terminu skrótowiec;
- dostosowuje formę orzeczenia do łączącego się z nim skrótowca;
- zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne zapisu skrótowców;
- podaje przykłady manipulacji prasowej;
- stosuje synonimy i słownictwo o węższym lub szerszym zakresie.

TWORZENIE TEKSTU:

I semestr:

- przygotowuje autoportret z ulubionym tekstem literackim;
- formułuje, korzystając z tekstu, zasady posługiwania się współczesnymi mediami;
- doskonali umiejętność formułowania myśli zgodnie z założoną intencją;
- redaguje krótkie wypowiedzi pisemne zgodnie z etykietą językową;
- przekształca podane sformułowania w taki sposób, aby sygnalizowały fakt wypowiedziania się we własnym imieniu;
- wyraża własną opinię, gromadząc na jej poparcie kilka argumentów;
- formułuje opinię popartą uzasadnieniem;
- posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie (doskonalenie umiejętności argumentacji);
- zabiera głos w dyskusji zgodnie z obowiązującymi zasadami;
- redaguje wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat;
- redaguje rozprawkę, zachowując wszystkie cechy formy;
- stosuje słownictwo wprowadzające kolejne argumenty;
- przygotowuje przedstawienie: wybiera tekst do inscenizacji, proponuje rozwiązania inscenizacyjne
- przekształca tekst zgodnie z wskazówkami;
- dobiera celowo rodzaj narracji w tworzonej opowieści;

II semestr:

- redaguje fragment dziennika ;
- redaguje plan ramowy najważniejszych wydarzeń;
- redaguje hasło encyklopedyczne;
- przekształca tekst zgodnie z podanymi wskazówkami;
- układa epilog, starając się uzyskać efekt zaskoczenia;
- formułuje ogłoszenie zgodnie z podanymi wskazówkami;
- układa artykuł hasłowy;
- układa twórcze opowiadanie z dialogiem;
- redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat obrazu ;
- przygotowuje wstępny projekt tekstu epickiego;
- redaguje notatkę, sylwetkę ;
- redaguje opis przeżyć w formie kartki z podróży.

Wymagania na ocenę bardzo dobrą obejmują te na ocenę dobrą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- określa, na czym polega subiektywny charakter lektury
- wyjaśnia, co daje zastosowanie przerzutni
- wymienia bohaterów innych utworów, którzy cechami przypominają postać mówiącą w wierszu, i uzasadnia swoją opinię;
- rozumie istotę poetyckiej formy liryki i epiki w czasach antycznych
- analizuje i porównuje teksty kultury;
- objaśnia symbolikę ukazanej sceny, odwołując się do Biblii;
- omawia podobieństwa i różnice dotyczące rodowodu człowieka przedstawionego w malarstwie i literaturze
- wskazuje i interpretuje zawarte w tekście motywy o charakterze symbolicznym;
- wymienia znane mity i przedstawia sensy wybranych opowieści tego typu;
- środki artystycznego wyrazu zastosowane przez poetę i malarza;
- wypowiada się na temat roli poezji, odwołując się do wybranych przykładów;
- omawia związek kompozycji wiersza z przesłaniem utworu;
- nazywa i omawia związki emocjonalne między podmiotem lirycznym a bohaterem utworu;
- omawia język poetycki utworu i wynikające z niego znaczenia;
- zna środki poetyckie, potrafi je wskazać w tekście, rozumie ich funkcje
- wskazuje epickie elementy utworu, komentuje sposób ich funkcjonowania w tekście;
- posługuje się funkcjonalnie słownictwem związanym z teatrem;
- wyciąga wnioski, potrafi na podstawie utworów samodzielnie określić cechy gatunku;
- dostrzega kontrast jako zasadę kompozycyjną
- wyjaśnia funkcję narracji i dialogu w liryce i epice;
- wyjaśnia związek języka utworu z jego odbiorem;
- wyjaśnia nawiązania do Biblii;
- uogólnia problematykę moralną utworu;

II semestr:

- wskazuje w utworze motywy, wątki, myśli występujące w innych tekstach kultury, np. mitach greckich czy II części Dziadów;
- układa charakterystykę uwzględniającą dynamiczny charakter głównego bohatera
- opowiada o powstaniu i rozwoju filmu jako sztuki;
- wyjaśnia funkcję luźnej kompozycji utworu;
- zapisuje wybrany fragment powieści w postaci scenopisu
- wyjaśnia istotę konwencji literackiej;
- omawia funkcję deformacji gatunku;
- rozpoznaje alegoryczne znaczenia związane z bohaterami utworu
- wskazuje różne odmiany liryki i podaje ich charakterystyczne cechy;
- wyjaśnia znaczenie i rolę neologizmów artystycznych w wierszu;
- ocenia, w jaki sposób występujące w powieści realia społeczno-polityczne wpływają na odbiór utworu przez współczesnego czytelnika, uzasadnia swoje stanowisko
- odczytuje znaczenia przenośne i symboliczne wybranych elementów tekstu;
- dokonuje analizy i interpretacji tekstów kultury z uwzględnieniem niezbędnych kontekstów
- określa funkcje postaci alegoryczno-symbolicznych w tekście;
- wskazuje elementy struktury wewnętrznej dramatu: ekspozycja (wstęp, zarysowanie głównego wątku), zawiązanie i rozwinięcie akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji;
- komentuje zawartość treściową i formę tekstu.

JĘZYKOZNAWSTWO:

I semestr:

- wskazuje warunki skutecznej komunikacji;
- świadomie stosuje różne formy czasowników w zależności od celu i formy wypowiedzi;
- celowo i poprawnie stosuje imiesłowy przymiotnikowe dla osiągnięcia większej spójności tekstu;
- redaguje notatkę, wykorzystując imiesłowy przymiotnikowe ;
- celowo i poprawnie używa imiesłówów przysłówkowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych ;
- poprawnie rozpoznaje, swobodnie tworzy i przekształca zdania złożone;
- świadomie i celowo stosuje różne typy zdań złożonych w zależności od intencji, z jaką przekazuje komunikat;
- poprawnie, świadomie i celowo używa konstrukcji z imiesłowowym równoważnikiem zdania w tekstach różnego typu: wypowiedziach o charakterze argumentacyjnym; opisach obrazów, relacjach z wydarzenia itp.;
- wyjaśnia przyczyny powstawania błędów składniowych w konstrukcjach z imiesłowowym równoważnikiem zdania ;
- świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach wypowiedzenia wielokrotnie złożone w zależności od intencji wypowiedzi;
- poprawnie tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone zawierające różne typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, a także równoważniki zdań;
- wskazuje, omawia i poprawia błędne konstrukcje, dotyczące szyku wyrazów w wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych ;

II semestr:

- opracowuje słowniczek gwar środowiskowych;
- celowo, poprawnie i świadomie przekształca wypowiedzi w mowie niezależnej w mowę zależną i odwrotnie;
- rozróżnia rodzaje formantów słowotwórczych: wrostek, formant zerowy;
- tworzy wyrazy pochodne przez dodawanie wrostków oraz użycie formantu zerowego;
- tworzy wykres rodziny wyrazów ;
- wskazuje podstawy słowotwórcze w wyrazach złożonych;
- wyodrębnia formanty w wyrazach złożonych;
- używa w wypowiedziach skrótów, oceniając ich przydatność i zrozumiałość;
- omawia kryteria podziału skrótowców na literowce, głoskowce, sylabowce, skrótowce mieszane;
- używa w wypowiedziach skrótowców, oceniając ich przydatność i zrozumiałość.

TWORZENIE WYPOWIEDZI:

I semestr:

- dokonuje przekładu wiersza na język filmu;
- układa rozwinięty opis miejsca, stosuje zróżnicowane słownictwo opisowe;
- sprawnie sporządza tekst argumentacyjny, bogato argumentuje;
- przygotowuje projekt wystąpienia multimedialnego;
- przedstawia pomysł swojej wymarzonej gry komputerowej;
- wskazuje przykłady dokonywania zmian w rzeczywistości za pomocą języka;

- omawia główne cechy współczesnego modelu grzeczności językowej;
- formułuje hipotezę, uzasadnia ją, korzystając z tekstu źródłowego;
- formułuje wypowiedzi logiczne, zrozumiałe i poprawne pod względem językowym;
- wykorzystuje zaproponowane przez siebie sposoby wyrażania własnej opinii;
- bierze czynny udział w dyskusji, potrafi przekonująco przedstawiać swoje stanowisko;
- pisze zmetaforyzowany opis przedstawionego pejzażu;
- układa monolog skierowany do bohatera wiersza, stosuje zwroty i słownictwo ujawniające emocje;
- stosuje bogate słownictwo na podkreślenie własnego stanowiska;

II semestr:

- świadomie i umiejętnie dobiera środki wyrazu w przedstawieniu teatralnym;
- bierze aktywny udział w przygotowywaniu inscenizacji utworu;
- przedstawia i uzasadnia propozycje inscenizacyjne, dotyczące różnych jego elementów;
- układa tekst wywiadu z poetą;
- pisze fraszkę dotyczącą życia klasy / szkoły, wykorzystując zjawisko homonimii;
- układa charakterystykę, uwzględniającą dynamiczny charakter głównego bohatera;
- pisze artykuł prasowy, zachowując wymogi tego rodzaju wypowiedzi;
- przygotowuje mowę w formie krótkiej rozprawki, uzasadniając reprezentowane stanowisko;
- wykorzystuje funkcje stylistyczne mowy zależnej i niezależnej w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych, szczególnie w opowiadaniu z dialogiem;
- układa twórczo opowiadanie z elementami opisu i dialogu;
- przekształca tekst wiersza zgodnie z przyjętym założeniem;
- formułuje pisemnie hipotezę interpretacyjną i rozważa ją, przywołując odpowiednie argumenty;
- przygotowuje całościowy projekt tekstu epickiego;
- redaguje na podstawie lektury szkic scenariusza;
- opisuje obraz, stosując język poetycki ;
- układa wyczerpującą i dobrze skonstruowaną informację ;
- redaguje notatkę, sylwetkę, zachowując wszystkie cechy tych form ;
- formułuje pisemnie hipotezę interpretacyjną i rozważa ją, przywołując odpowiednie argumenty.